

bardovacího letectva pro dopravu materiálu. Přijetí britského stanoviska bylo ovšem samozřejmým, neboť požadovaná pomoc spojeneckým letectvem přesahuje daleko kapacitu letectva československého, umístěného na anglických ostrovech.

Ze Slovenska došel první konkrétní požadavek teprve 7. července 1944, tedy necelé dva měsíce před německým vpádem na Slovensko, a to ještě bez údajů míst, kam zásilky shodit a bez technických údajů o vyznačení míst. Požadavek byl — u porovnání s předloženou žádostí — velmi skromný, týkal se jen nejnnutnějších doplňků o váze asi 32 tun.

Požadavky byly rychle zvyšovány, jakmile byly zahájeny boje a stouply za dobu od 2. září do 19. října na množství i váze zhruba 2100 tun.

Skutečná pomoc poskytnutá spojenci se projevila takto:

Prvním byl Sovětský svaz, který dodal první zásilku již v noci ze 4. na 5. září a do 19. října dopravil na Slovensko celkem 365 tun materiálu mimo váhu osob 2. čs. brigády.

Britové poslali zásilku léčiv, jejíž váhu nelze odhadnout.

Američané celkem asi 24 tuny.

Dopraveno bylo tudíž na 390 tun materiálu, tedy necelá pětina požadované váhy. Váhu svrženého materiálu však nelze dělit počtem dní, aby byla zjištěna průměrná denní výkonnost. Především je třeba odečíst dny, ve kterých nepříznivé počasí nedovolilo přelet Karpat a dopravu materiálu na přesně stanovené místo. Takových dnů bylo letos v uvedeném období neúměrně mnoho. První zásilka byla dodána až za týden po zahájení bojů; váha svrženého materiálu pak stoupala a doprava se počala skutečně rozvíjet až v době, kdy hlavní odpor byl zlomen. Tolik času bylo třeba k přípravě materiálu a dopravních prostředků v době, kdy úsilí spojenců bylo obráceno jiným směrem a do prostorů značně vzdálených.

To je celkový přehled o přípravě a o uskutečnění pomoci slovenskému odporu. Lze potvrdit, že po stránce technické bylo připraveno vše, co bylo lze připravit a k čemu byly dostatečné předpoklady. V realizaci se odráží nejistota zajištění pomoci po stránce politické. Počáteční, takřka něsmělé pokusy západních spojenců se v zápětí zastavily a nepřinesly žádoucí znásobení nebo aspoň podstatné zvýšení pomoci z východu. Nejistota dostatečně pevného podkladu politického se projevovala i ve všech jednáních s činiteli vojenskými. Z této poučky je třeba vyvodit důsledky pro dokonalou přípravu pomoci rozhodujícímu povstání v příští a snad již blízké kritické době a zabezpečit provedení vojenských příprav pevnými úmluvami s činiteli politickými.

SÚA Praha. D 20-32-36/15-37. Originál. Strojopisný prieпис.

562

1944, december 13. [Slovensko.] — Rozkaz č. 33 Hlavného štábu partizánskeho hnutia v Československu všetkým veliteľom a komisárom partizánskych plukov, brigád a oddielov na zosilnenie zpravodajskej činnosti v nepriateľskom tyle.

Prísne tajné!

V súvislosti s úspešnou ofenzívou Červenej armády v Československu sa značne zväčšili možnosti pre vytvorenie zpravodajskej siete v tyle nepriateľa pre prieskum jeho síl.

V súčasnosti je nevyhnutné využiť všetky existujúce možnosti pre vedenie blízkeho i hlbkového prieskumu.

Rozkazujem:

1. Uskutočňovať blízky prieskum, ktorého cieľom je zabezpečiť sa pred možným neočakávaným útokom nepriateľa proti partizánskym oddielom, plukom, zväzkom a na prieskumnú prácu získavať v praxi preverených ľudí spomedzi miestnych obyvateľov, žijúcich 10—20 km v obvode vašej dislokácie; v osadách vytvoríť prieskumné skupiny (2—3 ľudí), aby vám signalizovali o nepriateľovi a jeho úmysloch.

2. Zvlášť dôležitý význam má v súčasnosti organizácia a uskutočňovanie hlbkového prieskumu nepriateľských síl, t. j. v oblastiach nachádzajúcich sa 100—250 km od miesta dislokácie partizánskych oddielov, plukov, brigád alebo ešte ďalej. Pre organizáciu hlbkového prieskumu v každom oddiele, pluku, brigáde určiť veliteľa zpravodajského prieskumu, u ktorého sa sústreďia všetky spojenia (adresy zpravodajcov) a materiály o hlbkovom prieskume.

3. Základné oblasti pre presuny a sústreďenie nepriateľských rezerv: západné Slovensko, Morava, Sliezske, sudetská oblasť.

4. Pre nasadenie zpravodajskej služby v týchto oblastiach využiť príbuzenské, priateľské a iné styky vašich preverených zpravodajcov. Pre nadviazanie spojenia s potrebnými osobami použiť odporúčajúce listy a heslá; adresy zpravodajcov s krátkou charakteristikou, heslá a iné podrobnosti — hlásiť hl. št.

5. Spojenie zpravodajcov hlbkového prieskumu — prostredníctvom spojok z osôb, ktoré ste preverili ako ľudí spoľahlivých a ktoré sú známe danej zpravodajskej skupine. Kategoricky sa zakazuje využívať jednu spojku pre spojenie s rozličnými zpravodajskými skupinami v rôznych oblastiach.

Nezabudnúť na možnosť, aby sme v budúcnosti zabezpečili hlbkové zpravodajské skupiny rádiovými aparatúrami a radistami. Preto sa zpravodajcom kladie za úlohu vybrať konšpiratívne byty a heslá pre spojenie s majiteľmi bytov.

6. V hláseniach o nepriateľovi uviesť: smer, čas a množstvo presunovaných vojsk, čísla útvarov alebo ich spoznávacie znaky (opísaním); priestor sústreďenia tankových a motorizovaných útvarov nepriateľa; veľkosť, smer a charakter obranných prác nepriateľa; stav posádky (počet, národnostné zloženie, čísla útvarov), mená veliteľov alebo náčelníkov posádok.

7. Zpravodajcom hlbkového prieskumu určiť krycie meno (prezývku), pre každého zpravodajcu zaviesť osobný spis, v ktorom musí byť: životopis zpravodajcu osobne ním napísaný, sľub o zachovaní tajomstva a podpis, evidenčný list o vykonanej práci a útratách. Pre zpravodajcov, s ktorými nejestvuje alebo s ktorými je ťažko nadviazať kontakt, zaviesť evidenčný list s charakteristikou, evidenciu práce a materiálnych výdavkov s prílohami všetkých materiálov, ktoré zpravodajca odovzdal písomne, adresy.

Veliteľ partizánskeho hnutia v Československu
plukovník Asmolov
 Náčelník štábu
major Studenskij